

BPRS - Brief Psychiatric Rating Scale

Vurdering av skalaens anvendbarhet

Når det gjelder skalaer for vurdering av psykotiske tilstander, anses BPRS som et godt hjelpemiddel for å kartlegge symptomer som finnes hos personer med schizofreni eller andre psykotiske tilstander. Den totale poengskår angir grad av patologi. Det er den mest brukte skalaen når det gjelder studier av psykoser, også hos eldre, inkludert psykotiske depresjoner hos eldre.

<i>Validitet</i>	BPRS er ikke en diagnostisk test. Det er derfor ikke angitt validitetsmål. Den er likevel valid da den måler graden av psykotisk sykdom og dekker alle emnene vedrørende schizofrenidiagnosen i DSM-III-R.
<i>Reliabilitet</i>	Interrater reliabilitet er generelt funnet å være god. Fem forskjellige studier rapporterer en rangering (Pearson r) fra 0.63 - 0.83 for de første 16 punkter med en median reliabilitetsverdi på 0.75 (29).
<i>Brukervennlighet</i>	Akseptabel for pasientene; enkel og rask å administrere. Anbefales brukt av trentede klinikere som er kjent med psykiatriske symptomer.
<i>Konstruksjon</i>	Total patologi kan vises ved å summere alle symptomer (29). En skal likevel være varsom med å summere skår for enkeltpørsmål da dette er en kombinert skala som måler flere dimensjoner ved psykose.
<i>Brukerveiledning</i>	BPRS er en observasjonsskala, men er vanligvis kombinert med et semistrukturert intervju. Det kan være en fordel å lage seg et standardintervju som dekker vurderingene i de forskjellige punktene.

Referanser:

1. Overall JE, Gorham Dr. 1962, «The Brief Psychiatric Rating Scale», Psychol Rep, vol. 10, pp. 799-812.
2. Hedlund JL, Vieweg BW. 1989, «The Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS). A Comprehensive Review», I Operational psychiatr, vol. 11, pp 48-65.

BPRS

Brief Psychiatric Rating Scale

(Overall and Gorham, 1962)

Bearbeidet av Tamara Kolakowska

Oversatt til norsk av Odd Lingjærde

Dette skjema *kan* brukes til skåring, men det kan være mer hensiktsmessig å benytte et eget skåringsark, og bruke dette skjemaet som manual.

Pasientens navn: _____

J.nr.: _____

Fødselsår/dato: _____

Dato utfyllt: _____

Utfyllt av: _____

Stilling: _____

1. Somatiske bekymringer

Grad av opptatthet av legemlig helse i øyeblikket. Grader etter i hvilken grad legemlig helse oppfattes som et problem av pasienten, enten bekymringene er reelle eller ikke.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Noen mindre plager når direkte spurt om legemlig helse.
Mild grad	2	Nevner spontant mindre plager; overdreven bekymring for helse.
Moderat grad	3	Opptatt av legemlig helse (hypokonder holdning); legemlige plager som hovedsymptom, som nevnes først.
Moderat/Svær grad	4	Konsentrert om legemlige symptomer; stadig klaging og anmodning om hjelp, «cancerofobi» etc.
Svær grad opptatthet av dette	5	Hypokondre vrangforestillinger, vanligvis med bisarre klager og markert angst; til fortrensel for mye annet.
Ekstrem grad	6	Hypokondre vrangforestillinger, gjennomtrengende, affektivt ladet (frykt, desperasjon), forventer snarlig død eller alvorlig uførhet.
Ikke vurdert	9	

2. Angst

Engstelse, frykt, overdreven tendens til bekymring for nåtid eller fremtid. Legg kun vekt på den verbale rapport om pasientens subjektive opplevelser. Ikke trekk slutninger om angst fra somatiske symptomer (vurderes i ledd 6).

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Fremkommer bare på direkte spørsmål; uttrykkes som mild, leilighetsvis følelse av uro, bekymring.
Mild grad	2	Mild og forbigående nervøsitet, spenning; tendens til overdreven bekymring for småting og/eller mild angst relatert til spesielle situasjoner.
Moderat grad	3	Føler seg ofte nervøs, anspent, usikker, oppskaket og/eller anfall av akutt angst relatert til spesifikke situasjoner.
Moderat/Svær grad	4	Besvarer bare enkelte spørsmål, unngår øyekontakt, følelsesmessige reaksjoner er fraværende eller inadekvate.
Svær grad	5	Taus, eller verbale svar irrelevante, men noe respons i ansiktsuttrykket eller gester.
Ekstrem grad	6	Ingen respons lar seg fremkalle.
Ikke vurdert	9	

3. Emosjonell tilbaketrekning

Svikt i evnen til å forholde seg til intervjueren og intervjusituasjonen. Vurder bare i hvilken grad pasienten gir inntrykk av sviktende emosjonell kontakt med andre mennesker under intervjuet.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Kjølign/reservert.
Mild grad	2	Uinteressert, kjeder seg, aspontan.
Moderat grad	3	Svarer kort, formelt med «flat» stemme, lite forandring av ansiktsuttrykk.
Moderat/Svær grad	4	Besvarer bare enkelte spørsmål, unngår øyekontakt, følelsesmessige reaksjoner er fraværende eller inadekvate.
Svær grad	5	Taus, eller verbale svar irrelevante, men noe respons i ansiktsuttrykket eller gester.
Ekstrem grad	6	Ingen respons lar seg fremkalle.
Ikke vurdert	9	

4. Tenkingsforstyrrelse (konseptuell disorganisering)

Konfus, usammenhengende eller disorganisert tankeprosess. Grader på basis av integrasjon av pasientens verbale ytringer; grader ikke på basis av pasientens subjektive inntrykk av eget funksjonsnivå.

Ikke til stede	0	
Meget mild grad	1	Bare subjektivt, eller noe tvetydig, distraherbarhet eller omstendelighet.
Mild grad	2	Som foregående, men i en grad som vanskeliggjør intervjuet.
Moderat grad	3	Noe irrelevans, løse assosiasjoner, neologismer, tankeblokk, tap av tråden; noen svar vanskelig å forstå.
Moderat/Svær grad	4	Som foregående, men i en grad som vanskeliggjør kommunikasjon.
Svær grad	5	Bare isolerte fragmenter av talen er forståelig.
Ekstrem grad	6	Talen helt uforståelig (ordsalat, schizofasi, inkohrens).
Ikke vurdert	9	

5. Skyldfølelse

Overdreven opptatthet av eller anger for tidligere atferd. Grader på basis av pasientens subjektive opplevelse av skyld slik dette kommer fram gjennom verbal rapport med adekvat affekt; trekk ikke slutninger om skyldfølelse fra depresjon, angst eller nevrotiske forsvar.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Bare etter utspørring; noen milde bebreidelser for tidligere atferd; ingen utpensling.
Mild grad	2	Anger for tidligere atferd; tendens til selvbebreidelser for trivielle ting.
Moderat grad	3	Grubling over skyldfølelse og selvbebreidelser.
Moderat/Svær grad	4	Gjennomtrengende skyldfølelse med sterke selvbebreidelser og selvforakt for alt som har gått galt.
Svær grad	5	Vrangforestillinger om skyld (synd, forbrytelser) og/eller straff.
Ekstrem grad	6	Omfattende vrangforestillinger om skyld og/eller straff dominerer tankeinnhold og atferd.
Ikke vurdert	9	

6. Spenning

Fysiske og motoriske manifestasjoner av spenning, «nervøsitet», og forhøyet aktiveringsnivå. Skal bare vurderes på basis av somatiske symptomer og motorisk atferd og ikke på basis av subjektiv følelse av spenning rapportert av pasienten.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	«Overoppmerksom», anspent holdning, leilighetsvis rødming, enkelte unødvendige mindre bevegelser.
Mild grad	2	Som ovenfor, men noe mer uttalt.
Moderat grad	3	Noen autonome tegn på angst; hyppige unødvendige mindre bevegelser, rastløshet.
Moderat/Svær grad	4	Autonome tegn på angst; tremor; rastløshet med forandring av stilling og reiser seg opp; vrir hendene; leilighetsvis vandring frem og tilbake.
Svær grad	5	Motorisk agitasjon med vandring frem og tilbake, rigger på seg, dunker hodet, eller anspent immobilitet med økt muskeltonus; noe kontakt fortsatt mulig.
Ekstrem grad	6	Som foran, men ukontrollerbart, kontakt ikke mulig.
Ikke vurdert	9	

7. Unaturlig motorisk aktivitet («mannerism and posturing»)

Uvanlig, unaturlig og bisarr motorisk atferd, av det slag som får visse psykiatriske pasienter til å skille seg ut i en forsamling av normale mennesker. Registrer bare abnormiteter i motorikk, ikke simpelthen øket motorisk aktivitet.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Noe påfallende legemsholdning; leilighetsvis uvanlig/stereotype bevegelser.
Mild grad	2	Hyppige mindre, uvanlige/stereotype bevegelser (ser på hendene, klør seg i hodet etc.)
Moderat grad	3	Vedvarende mindre, stereotype bevegelser, av og til uttalt stereotyp atferd (rugging, magiske bevegelser), grimasering.
Moderat/Svær grad	4	Grimasering, stereotype bevegelser, uttalte stereotype og/eller bisarre legemsholdninger mesteparten av tiden.
Svær grad	5	Kontinuerlig stereotype bevegelser/grimasering og/eller bisarre holdninger. Kan avbrytes.
Ekstrem grad	6	Ukontrollerbar, kontinuerlig stereotyp uvanlig motorisk aktivitet.
Ikke vurdert	9	

8. Storhetsideer

Overdreven selvfølelse, overbesvisning om uvanlige evner eller krefter. Gradér bare på grunnlag av pasientens utsagn om seg selv eller seg selv i forhold til andre, ikke på basis av hans holdning og atferd i intervju situasjonen.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Overdreven selvfølelse.
Mild grad	2	Føler seg hevet over andre, viktig, talentfull, med noen uvanlige egenskaper; skrytende, forventer spesiell behandling.
Moderat grad	3	Overbevisning om egne eksepsjonelle evner, spesielle forpliktelser, viktig rolle, utført store ting.
Moderat/Svær grad	4	Vrangforestillinger om egne krefter, overnaturlige evner, misjon.
Svær grad	5	Storhetsforestillinger (om å være en stor leder, profet etc.) dirigerer mesteparten av atferden.
Ekstrem grad	6	Totalt opptatt av blomstrende vrangforestillinger om storhet og omnipotens.
Ikke vurdert	9	

9. Depressiv forstemning

Senket stemningsleie, tristhet, håpløshet. Vurder bare grad av senket stemningsleie; vurder ikke på basis av slutning om depresjon ut fra generell retardasjon og somatiske klager.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Forbigående følelse av tristhet, ingen spontane klager; intet depressivt fremtoningspreg.
Mild grad	2	Klager over manglende tiltak; føler seg dystre; bekymret; trist.
Moderat grad	3	Ser trist ut, føler seg miserabel, hjelpeløs. Uttrykker pessimisme og annet depressivt tankeinnhold. Gråter, vage/flyktige suicidal tanker, nedsatt funksjonsevne.
Moderat/Svær grad	4	Fysiske tegn på depresjon, vanligvis med noe hemning eller agitasjon; følelse av fortvilelse, håpløshet; depressivt innhold dominerer tankene; suicidal tanker.
Svær grad	5	Gjennomtrengende alvorlig depresjon med markerte fysiske depresjonstegn, depressive vrangforestillinger, tankene kretser om død/suicid.
Ekstrem grad	6	Depressiv stupor eller agitasjon; blomstrende depressive vrangforestillinger; selvdestruktiv atferd.
Ikke vurdert	9	

10. Fiendtlighet

Uvilje, forakt, fiendtlighet overfor andre mennesker utenfor intervjusituasjonen. Grader bare på basis av verbal rapport om pasientens følelser og handlinger rettet mot andre; trekk ikke slutninger om fiendtlighet fra nevrotiske forsvarsmekanismer, angst eller somatiske klager.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Overdreven kritikk av andre.
Mild grad	2	Misliker, finner feil ved, klager over andre, viser skadefryd, irritabilitet.
Moderat grad	3	Markert irritabilitet, fiendtlig holdning, utbrudd av sinne med beskyldninger, fornærmelser, trusler.
Moderat/Svær grad	4	Hyppig generell verbal aggresjon; leilighetsvis fysisk aggresjon.
Svær grad	5	Vedvarende anspent og fiendtlig holdning, med generalisert verbal aggresjon, hyppig fysisk aggresjon og destruktiv atferd.
Ekstrem grad	6	Udiskriminert kontinuerlig verbal og fysisk aggresjon (skjeller og truer, knuser innbo, slår etter personer som nærmer seg).
Ikke vurdert	9	

11. Mistenksomhet

Forestillinger (i form av vrangforestillinger eller ikke) om at andre personer har, eller har hatt, onde hensikter overfor pasienten, eller tendens til å diskriminere ham. Ta bare hensyn til mistenksomhet som pasienten nærer i øyeblikket, enten det angår tidligere eller nåværende forhold.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Selvsentrert; mangler tillit til andre.
Mild grad	2	Vage selvhøfingsideer, har tendens til å mistenke andre for å le av ham, motarbeide ham i trivielle spørsmål etc. Lar seg berolige.
Moderat grad	3	Paranoid holdning; idéer om selvhøfing eller forfølgelse som er vage, svake og usystematiserte eller avsvakket fra tidligere.
Moderat/Svær grad	4	Aktive og affektivt ladede vrangforestillinger om forfølgelse; noe systematisering, eller paranoid sinnsstemning.
Svær grad	5	Blomstrende, aktivt utpenslede paranoide systemer, eller intens paranoid sinnsstemning.
Ekstrem grad	6	Altomfattende system av blomstrende paranoide forestillinger eller overveldende paranoid sinnsstemning.
Ikke vurdert	9	

12. Hallusinasjoner

Sanseopplevelser som ikke svarer til eksterne stimuli. Gradér bare de opplevelser som rapporteres å ha opptrådt i løpet av siste uke og som beskrives som klart forskjellig fra normale menneskers tanker og fantasier.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Tvilsom hallusinatorisk kvalitet over de rapporterte opplevelser; hypnagoge hallusinasjoner.
Mild grad	2	Isolerte elementære hallusinatoriske opplevelser (lys, hører sitt eget navn).
Moderat grad	3	Verbale eller fullt utviklede hallusinasjoner fra andre sanser er klart tilstede, men bare av og til, affiserer ikke atferden; noe innsikt.
Moderat/Svær grad	4	Hyppige hallusinasjoner som pasienten reagerer på; ingen innsikt.
Svær grad	5	Vedvarende, intense hallusinasjoner som bestemmer pasientens atferd.
Ekstrem grad	6	Massive hallusinasjoner; hallusinatorisk tilstand (som ved akutt delir eller akutt hallusinose); pasienten er totalt absorbert av sine hallusinatoriske opplevelser; ingen kontakt er mulig.
Ikke vurdert	9	

13. Motorisk retardasjon

Redusert energinivå, manifestert som retarderte bevegelser. Gradér bare på basis av observert atferd; ikke ta hensyn til pasientens subjektive inntrykk av eget energinivå.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Bare subjektiv følelse/manglende spontanitet/litt nøling i tale og bevegelser.
Mild grad	2	Som foregående, med pauser under tale; svarer kort og med forlenget latens, men i fulle setninger.
Moderat grad	3	Langsommere bevegelser; talen aspontan med lav stemme, svarene kommer sent, og er korte eller ufullstendige.
Moderat/Svær grad	4	Lite forandring i ansiktsuttrykk. Bevegelser langsomme, nølende, inkomplette; talen består av enkeltord som hviskes frem, og bare som svar på spørsmål.
Svær grad	5	Halv-stuporøs.
Ekstrem grad	6	Stupor.
Ikke vurdert	9	

14. Manglende samarbeidsvilje

Tegn på motstand, uvennlighet, følelse av krenkelse, og manglende vilje til å samarbeide med intervjueren. Ta bare hensyn til pasientens holdning og reaksjoner på intervjuer og intervjusituasjonen, ikke hva pasienten forteller om forhold utenom intervjusituasjonen.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Overdrevent formell i tale og atferd.
Mild grad	2	Motvillig til å svare på enkelte spørsmål, virker noe brydd over intervjuet; svarer kort.
Moderat grad	3	Protesterer mot noen spørsmål; svarer kort, vagt eller unnvikende; tydelig brydd over intervjuet; vanskelig å gjennomføre et fullstendig intervju.
Moderat/Svær grad	4	Åpenlys fiendtlig holdning til intervjuer; nekter å besvare enkelte spørsmål; forsøker å forlate rommet; fullstendig intervju umulig.
Svær grad	5	Nekter å bli undersøkt og å komme inn i kontoret; svarer irrelevant eller er taus eller skjeller; intervju umulig, men noe kontakt lar seg etablere.
Ekstrem grad	6	Intervju umulig; nekter å komme inn eller forbli i kontoret; ingen respons på spørsmål eller anmodninger, eller vedvarende aggressiv.
Ikke vurdert	9	

15. Uvanlig tankeinnhold

Uvanlig, merkelig, fremmedartet eller bisart tankeinnhold (vrangforestillinger eller forestillinger som ligger nær opptil slike). Grader etter uvanlighet i tankeinnhold, ikke grad av disorgansiert tankegang.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Isolerte fikse idéer eller uvanlige overbevisninger; leilighetsvise tvangstanker.
Mild grad	2	Fikse idéer; uvanlige overbevisninger; eksentriske teorier; tvangstanker.
Moderat grad	3	Opptatt av bisarre teorier, oppfatninger, oppfinnelser; noen paranoide feiltolkninger; avgrensede eller residuale vrangforestillinger.
Moderat/Svær grad	4	Opptatthet av bisarre teorier og/eller vrangforestillinger begrenser andre aktiviteter og dominerer tankeinnholdet.
Svær grad	5	Bisarre teorier og/eller vrangforestillinger dominerer tankeinnhold og atferd.
Ekstrem grad	6	Altomfattende bisarre teorier eller totalt dominerende vrangforestillinger dirigerer all atferd og alt tankeinnhold.
Ikke vurdert	9	

16. Avflatet eller inadekvat affekt

Redusert emosjonell tonus, synes å mangle normale følelser eller engasjement. Følelsesuttrykk passer ikke til situasjonen eller tankeinnholdet.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Emosjonelle reaksjoner mangler spontanitet.
Mild grad	2	Emosjonelle reaksjoner fattige og rigide.
Moderat grad	3	Apatisk; flat affekt; viser liten interesse for familie, egen framtid; hvis vrangforestillinger så er disse fortsatt emosjonelt ladet; smiler uten grunn.
Moderat/Svær grad	4	Apatisk og tilbaketrukket; indifferent overfor egen situasjon; vrangforestillinger/hallusinasjoner har ingen affektiv ladning; følelseskongruens.
Svær grad	5	Dyp apati og tilbaketrekning; ingen interesse; fraværende eller inadekvate følelsesreaksjoner; bryr seg ikke om eget utseende eller egen atferd.
Ekstrem grad	6	Total apati og indifferens, forsømmer egne basale behov; følelser - hvis tilstede - grovt inadekvate.
Ikke vurdert	9	

17. Oppstemthet/eufori

Oppstemt, euforisk, ekstatisk tilstand. Forhøyet emosjonell tonus, agitasjon, økt reaktivitet.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Økt følelse av velvære.
Mild grad	2	Føler seg glad og full av energi; overoptimistisk; taletrengt; økt aktivitet.
Moderat grad	3	Føler seg «høyt oppe» og eksitert, uvanlig lykkelig, sterk etc; rastløs, irritabel, taletrengt; distraheres lett; overaktiv, men målrettet aktivitet forstyrret.
Moderat/Svær grad	4	Svinger mellom glede og sinne; talen høy og rask, overfladiske assosiasjoner (ved lyd, rytme etc.); kaotisk overaktivitet.
Svær grad	5	Ekstatisk, eller svingende fra glede til sinne; eksitasjon; prater, roper, synger kontinuerlig; idéflukt; meningsfull kommunikasjon meget begrenset; i konstant aktivitet.
Ekstrem grad	6	Som foregående, men i ekstrem grad; ingen kontakt mulig.
Ikke vurdert	9	

18. Psykomotorisk eksitasjon

Øket mengde av hastighet av tale og bevegelser. Graderingen skal baseres på observasjon av pasienten.

Ikke tilstede	0	
Meget mild grad	1	Prater mer enn vanlig.
Mild grad	2	Prater og beveger seg mer enn vanlig.
Moderat grad	3	Talen hurtig og høyrøstet; rastløshet; hurtige bevegelser; målrettet aktivitet forstyrret.
Moderat/Svær grad	4	Kontinuerlig talestrøm/hyppige utbrudd av roping; i konstant aktivitet (går, danser); aktiviteten disorganisert.
Svær grad	5	Kontinuerlig talestrøm eller disorganisert tale (ordsalat; idéflukt; roper trusler eller grovheter; isolerte ord) motorisk eksitasjon, vanligvis av destruktiv karakter.
Ekstrem grad	6	Kontinuerlig ukontrollerbar kaotisk motorisk og verbal eksiterthet, som fører til utmattethet (som ved kataton uro, delir, akutt mani etc.)
Ikke vurdert	9	

Skåringskjema for BPRS

Pasientens navn: _____
Fødselsår/dato: _____
Utfylt av: _____

J.nr.: _____
Dato utfylt: _____
Stilling: _____

Symptom	0 - 6	Ikke vurdert
1. Somatiske bekymringer		
2. Angst		
3. Emosjonell tilbaketrekning		
4. Tenkingsforstyrrelser		
5. Skyldfølelse		
6. Spenning		
7. Unaturlig motorisk aktivitet		
8. Storhetsideer		
9. Depressiv forstemning		
10. Fiendtlighet		
11. Mistenksomhet		
12. Hallusinasjoner		
13. Motorisk retardasjon		
14. Manglende samarbeidsvilje		
15. Uvanlig tankeinnhold		
16. Avflatet eller inadekvat affekt		
17. Oppstemthet/eufori		
18. Psykomotorisk eksitasjon		
Totalskår på alle 18 ledd		
Totalskår på ledd 1 - 16		

Spesielle anmerkninger: